2024/2368

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2368,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Innovatiivse Tervishoiu Algatuse Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Innovatiivse Tervishoiu Algatuse Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0093/2024),

A. arvestades, et Brüsselis asuv Innovatiivse Tervishoiu Algatuse Ühisettevõte (edaspidi „ühisettevõte“ või „ühisettevõte IHI“), asutati programmi „Euroopa horisont“ raames 2021. aasta novembris ajavahemikuks kuni 31. detsember 2031; ([1]) arvestades, et ühisettevõttega IHI asendati 2007. aasta veebruaris teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi raames kümneks aastaks loodud Innovatiivsete Ravimite Algatuse Ühisettevõte (IMI 1) ([2]) ning ta on selle õigusjärglane; arvestades, et ühisettevõtte tegevusaega pikendati 2014. aasta mais, et jätkata tegevust programmi „Horisont 2020“ raames kuni 31. detsembrini 2024 (IMI 2) ([3]);

B. arvestades, et ühisettevõte IHI on avaliku ja erasektori partnerlus, mis keskendub valdkondadevahelistele, kestlikele ja patsiendikesksetele tervishoiualastele teadusuuringutele ja innovatsioonile; arvestades, et selle asutajaliikmed on liit, keda esindab komisjon, ning Euroopa tööstusliidud COCIR, Euroopa Ravimitootjate Organisatsioonide Liit, sealhulgas Vaccines Europe, EuropaBio ja MedTech Europe;

C. arvestades, et läbipaistvuse suurendamiseks peaksid kõik ühisettevõtted avaldama oma raamatupidamise aastaaruandes asjakohase teabe liikmete osamaksete kohta programmide tasandil; arvestades, et ühisettevõtted peaksid esitama iga programmi kohta, milles nad osalevad, liikmete kategooriate kaupa kuni aasta lõpuni kogu asjakohase teabe, sealhulgas vastava programmi jaoks seatud õigusnormidest tuleneva toetuse eesmärgid, saadud toetused ja juriidilised kohustused; arvestades, et ühisettevõte peaks jätkama läbipaistvuse parandamist;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib, et Euroopa Kontrollikoja aruande (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) põhjal annab ühisettevõtte IHI raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2022 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides tõepärase pildi ühisettevõtte IHI finantsseisundist 31. detsembri 2022. aasta seisuga ning finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest sel kuupäeval lõppenud aastal vastavalt ühisettevõtte finantseeskirjadele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele; rõhutab ühtlasi, et kontrollikoja aruande kohaselt on raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

2. väljendab heameelt selle üle, et ühisettevõtte IHI roll on muuta tervishoiualased teadusuuringud ja innovatsioon liidu kodanike jaoks käegakatsutavaks kasuks;

3. märgib, et ühisettevõtte IHI 2022. aastal kasutatav eelarve ([4]) oli kulukohustuste assigneeringutena 272,4 miljonit eurot (2021. aastal 11,0 miljonit eurot) ja maksete assigneeringutena 174,8 miljonit eurot (2021. aastal 210,4 miljonit eurot);

4. märgib, et kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmismäär oli 96,60 % (2021. aastal 75,91 %) ja maksete assigneeringute täitmismäär oli 86,25 % (2021. aastal 95,39 %);

([1]) Nõukogu 19. novembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtted programmi „Euroopa horisont“ raames (ELT L 427, 30.11.2021, lk 17).
([2]) Nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 73/2008, millega asutatakse ühisettevõte innovatiivsete ravimite ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks (ELT L 30, 4.2.2008, lk 38).
([3]) Nõukogu 6. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 557/2014 Innovatiivsete Ravimite Algatuse Teise Ühisettevõtte asutamise kohta (ELT L 169, 7.6.2014, lk 54).
([4]) Kasutatav eelarve sisaldab eelmiste aastate kasutamata assigneeringuid, mille ühisettevõte IHI kandis uuesti jooksva aasta eelarvesse, sihtotstarbelisi tulusid ja järgmisse aastasse ümberjaotamisi.

5. märgib, et muudatused ühisettevõtte IHI eelarve suuruses sõltuvad suuresti mitmeaastaste teadus- ja innovatsiooniprogrammide rakendusetapist; märgib, et 2022. aastal alustas ühisettevõte IHI programmi „Euroopa horisont“ rakendamist ja seega sisaldab 2022. aasta eelarve esimeste programmi „Euroopa horisont“ 2022. aastaks kavandatud projektikonkursside kulukohustuste eelarvet;

6. märgib, et ühisettevõtte IHI 2022. aasta raamatupidamise aastaaruandes on liikmekategooriate (liit ja erasektorist pärit liikmed) lõikes kirjendatud sissemaksete summad üksteisest märkimisväärselt erinevad; märgib, et selle põhjuseks on asjaolu, et liidu rahaline toetus kinnitatakse ja kajastatakse, kui see on ühisettevõttele IHI makstud projekti rakendamise alguses, kuid liikmete mitterahalist sissemakset kajastatakse alles pärast projekti rakendamiseks tehtud ja deklareeritud kulude kinnitamist; kutsub ühisettevõtet IHI üles rohkem tegelema ühelt poolt rahalise toetuse arvestatud summa ning teiselt poolt mitterahaliste sissemaksete vahega, andes teavet ühisettevõtte IHI liikmete juriidiliste kohustuste kohta aasta lõpu seisuga (allkirjastatud toetuslepingud ja lepingud);

7. märgib, et ühisettevõte IHI ei ole teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi ([5]) rakendamist veel lõpule viinud;

8. märgib sellega seoses, et 2022. aasta lõpuks oli ühisettevõte IHI täielikult eraldanud programmi raames allkirjastatud toetuslepingute jaoks liidu maksimaalse tegevustoetuse 966 miljonit eurot; märgib, et kümme aastat pärast seitsmenda raamprogrammi lõppu tuleb veel lõpule viimata projektide eest maksta veel umbes 44,9 miljonit eurot (ehk 5 %); märgib, et see summa vastab viiele projektile, mille raames uuritakse antimikroobikumiresistentsust; märgib lisaks, et neist kahe projekti puhul viidi tegevus lõpule 2022. aasta lõpuks; tunnistab, et antimikroobikumiresistentsus on keeruline uurimisvaldkond, ning hindab antibiootikumiresistentsuse vastu võitlemise uudsete lähenemisviiside väljatöötamise rahastamise teaduslikku ja ühiskondlikku väärtust;

9. märgib lisaks, et erasektorist pärit liikmed olid võtnud õigusliku kohustuse teha mitterahalisi sissemakseid summas 914,2 miljonit eurot ehk 94,6 % minimaalsest tegevuseesmärgist, milleks on 966 miljonit eurot, ning et 2022. aasta lõpus teatasid nad selle kohustuse täitmisest 831,9 miljoni euro (ehk 86 % eesmärgist) ulatuses;

10. märgib seoses programmiga „Horisont 2020“, et liikmete juriidilised kohustused on nende sissemaksetele seatud eesmärkide sihttasemel;

11. märgib sellega seoses, et 2022. aasta lõpuks oli ühisettevõte IHI kulukohustustega sidunud 1,4521 miljardit eurot ehk 91 % programmi „Horisont 2020“ raames allkirjastatud toetuslepingute jaoks ette nähtud liidu maksimaalsest tegevustoetusest (1,5954 miljardit eurot); märgib lisaks, et sellest kulukohustustega seotud summast tuleb umbes 484,8 miljonit eurot (33,4 %) lähiaastatel välja maksta veel lõpuleviimata projektide eest; märgib lisaks, et erasektorist pärit liikmed ja assotsieerunud partnerid olid võtnud õigusliku kohustuse eraldada mitterahalisi sissemakseid summas 1,4994 miljardit eurot (ehk 94 %) minimaalsest eesmärgist, milleks on 1,5954 miljardit eurot, ning et 2022. aasta lõpus teatasid nad selle kohustuse täitmisest 1,0789 miljardi euro (ehk 67,6 % eesmärgist) ulatuses;

12. märgib, et ühisettevõtte IHI sõnul on madalamad tulemuste saavutamise määrad osaliselt seletatavad projekti pika kestusega, mida nõuab ühisettevõtte IHI uurimisvaldkond ja projekte rakendavate ülemaailmsete konsortsiumide suur ulatus;

13. märgib, et programmi „Horisont 2020“ tegevuste jaoks ei saanud ühisettevõte IHI uusi kulukohustuste assigneeringuid, kuna ta oli oma viimase projektikonkursi lõpule viinud 2020. aasta lõpuks; märgib, et tegevuskulude maksete assigneeringute eelarve täitmise määr oli 87 % (2021. aastal 96 %);

14. nõustub kontrollikojaga, et ühisettevõte IHI peaks koostama eelmise mitmeaastase finantsraamistiku alusel heaks kiidetud projektide rakendamise lõpuleviimiseks ajakava;

15. märgib seoses programmi „Euroopa horisont“ rakendamisega, et 2022. aastal andis komisjon ühisettevõtte IHI halduskulude katteks rahalist toetust ainult 1,4 miljonit eurot; märgib, et ühisettevõte IHI ei taotlenud rahalist toetust oma programmi „Euroopa horisont“ tegevuste jaoks, kuna kaks esimest 2022. aastal programmi „Euroopa horisont“ raames algatatud projektikonkurssi viiakse lõpule alles 2023. aastal;

([5]) Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmes raamprogramm (2007–2013).

16. võtab ettevõtte 2022. aasta tegevusaruande põhjal teadmiseks, et ühisettevõte IHI on enamiku IMI2 peamiste tulemusnäitajate suhtes hästi toiminud, ületades sageli kehtestatud eesmärke; väljendab eelkõige heameelt asjaolu üle, et IMI2st rahastatud ühisettevõtte IHI projektide raames on lõpule viidud 24 regulatiivmenetlust, sealhulgas on esitatud kaks regulatiivset toetusavaldust, kümme regulatiivset arvamust, kaks taotlust kvalifitseeriva arvamuse saamiseks ja lõpule on viidud lisamine kuude regulatiivsesse suunisesse;

17. märgib rahuloluga, et ühisettevõtte IMI2 raames rahastatud projektidest on 58,3 % muutnud oma ressursid ja väljundid kättesaadavaks ka väljaspool konsortsiumi partnereid (ületades sellega 50 % eesmärki); tõstab esile selliseid näiteid nagu keemiliste ühendite kogu, projektiga ESCulab loodud Euroopa ühendkogu, RADAR-CNSi poolt välja töötatud avatud lähtekoodiga RADAR-baasandmeplatvorm, projekti EHDEN raames loodud Euroopa liitandmevõrk ja EBiSC2 isemajandav pluripotentsete tüvirakkude biopank;

18. väljendab heameelt asjaolu üle, et ligikaudu 67 % ühisettevõtte rahastatud projektide dokumentidest on koostatud eri sektoritest pärit kaasautorite poolt, mis näitab teadusuuringute valdkondadeülest olemust ja ühisettevõtte projektide koostööl põhinevat lähenemisviisi;

Hanked ja personal

19. märgib, et enamik ühisettevõtte IHI lepingulistest kohustustest 2022. aastal sõlmiti kehtivate mitmeaastaste raamlepingute alusel; märgib lisaks, et kõige rohkem kasutati raamlepinguid IT, inimressursside ja audititeenuste valdkonnas; väljendab heameelt asjaolu üle, et mitu kõnealust raamlepingut on institutsioonidevahelised, mis vähendab halduskoormust ja tagab mastaabisäästu;

20. märgib 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande ([6]) põhjal, et ühisettevõte IHI algatas 2022. aastal väljaspool olemasolevaid raamlepinguid kaks hankemenetlust, ([7]) mille maksumus ületab 15 000 eurot;

21. tunneb heameelt asjaolu üle, et kõiki menetlusi hallati kooskõlas ühisettevõtte IHI finantseeskirjade ja finantsmäärusega, et tagada ettevõtjate vahel aus konkurents ning ühisettevõtte IHI vahendite kõige usaldusväärsem ja tõhusam kasutamine;

22. märgib, et ametikohtade loetelus on ette nähtud 39 ajutist teenistujat, 15 lepingulist töötajat ja üks lähetatud riiklik ekspert – kokku 55 töötajat; märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga oli täidetud 49 ametikohta: 39 ajutisest teenistujast 36 (92,3 %), 15 lepingulisest töötajast 11 (73,3 %) ja ühest lähetatud riiklikust eksperdist 0 (0 %);

23. märgib soolise ja geograafilise tasakaaluga seoses, et ligikaudu 65 % ühisettevõtte IHI töötajatest on naised ja umbes 35 % mehed, kes olid 31. detsembri 2022. aasta seisuga pärit 15 eri riigist;

Haldus- ja kontrollisüsteemid

24. märgib, et seitsmenda raamprogrammi kulutuste puhul tegi järelauditeid ühisettevõte IHI, kuid programmide „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“ projektide maksete järelauditite eest vastutas komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi ühine audititalitus;

25. märgib, et ühisettevõtte IHI andmetel on seitsmenda raamprogrammi projektide esinduslik veamäär 2,1 % ja allesjäänud veamäär 0,8 %, ning programmi „Horisont 2020“ projektide (tasaarvestused ja lõppmaksed) esinduslik veamäär on 2,7 % ja allesjäänud veamäär 0,9 % ([8]);

26. märgib, et programmi „Euroopa horisont“ ei ole veel järelauditeeritud, sest esimesed vahemaksed tehakse eeldatavasti alles 2024. aastal;

([6]) https://www.ihi.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf.
([7]) Büroomööbel – 24 453,65 eurot ja kommunikatsioonistrateegia – 15 950,00 eurot.
([8]) Ühisettevõtte IHI 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande peatükk 4.1.1.

27. märgib, et ühisettevõtte IHI maksete kontrollimehhanismide hindamiseks auditeeris kontrollikoda programmi „Horisont 2020“ raames 2022. aastal lõplike toetusesaajate tasandil tehtud maksete juhuvalimit; ([9]) märgib, et kontrollikoda ei leidnud valimisse kaasatud ühisettevõtte IHI toetusesaajate puhul vigu ega kontrolli puudusi;

28. väljendab heameelt asjaolu üle, et 2022. aasta lõpuks oli ühisettevõte IHI välja töötanud ja rakendanud täieliku riskipõhise lähenemisviisi eelkontrollidele kooskõlas ühise rakenduskeskuse suunistega, võttes arvesse ühisettevõttele IHI omaseid riskiolusid; märgib, et selleks määras ühisettevõte IHI kindlaks kõige asjakohasemad riskikriteeriumid ja töötas nende põhjal välja riskipõhise seiremeetodi; märgib, et selline käsitlusviis võimaldas ühisettevõttel IHI hinnata iga projekti ja toetusesaaja riskitaset projekti rakendamise peamistes etappides, nagu toetuslepingu koostamine, toetuslepingu muutmine, aruandlus ja maksed;

29. märgib sellega seoses, et ühisettevõte IHI koostas ka oma riskipõhise käsitlusviisi sisesuunised ning koolitas ja juhendas oma töötajaid selle nõuetekohase kasutamise ja järjepideva rakendamise alal;

30. märgib rahuloluga, et ühisettevõte IHI töötas välja järelauditeid käsitleva riskipõhise lähenemisviisi, mille eesmärk on vähendada oma veamäära, kasutades sihipärasemaid valimeid, et avastada kõige rohkem vigadele kalduvaid toetusesaajaid, tugevdades seega oma järelauditite korrastavat mõju; on seisukohal, et see on oluline positiivne muutus järelauditi käsitlusviisis, kuna komisjoni sisekontrolliraamistik programmi „Euroopa horisont“ toetuste puhul ei võimalda luua ühisettevõttepõhiseid representatiivseid valimeid ja sellest tulenevalt arvutada ühisettevõtete jaoks representatiivseid ja jääkveamäärasid;

31. märgib, et kontrollikoda leidis, et hästi välja töötatud riskipõhist järelauditite käsitlusviisi kasutavate ühisettevõtete puhul oli kõige riskantsemate toetusesaajate süstemaatilise tuvastamise ja auditeerimise tulemusel allesjäänud veamäär madalam kui seda käsitlusviisi mittekasutavate ühisettevõtete puhul;

Eelmiste aastate tähelepanekute täitmise kontroll

32. märgib, et ühisettevõtte IHI iga-aastastes eriaruannetes esitatud tähelepanekud ei ole tegelikult kontrollikoja „ajastatud soovitused“; märgib, et kontrollikoda võtab nende tähelepanekute suhtes igal aastal järelmeetmeid, hinnates nende staatust kui „avatud“ või „suletud“;

33. väljendab heameelt asjaolu üle, et ühisettevõte IHI on võtnud parandusmeetmeid, et käsitleda kontrollikoja 2021. aasta tähelepanekut, mis puudutab tööandja tehtavaid sissemakseid liidu pensioniskeemi.

([9]) Toetusesaajate juures kontrollitud toetustega seotud maksetehingute puhul on kvantifitseeritavate vigade aruandluskünnis 1 % auditeeritud kuludest.